

NE KAŽDÉ NARUŠENÍ ONLINE VÝUKY JE AUTOMATICKY KYBERŠIKANA! POKUD SE ROZHODNEME ZA NARUŠENÍ VÝUKY ŽÁKY POTRESTAT, TREST BY MĚL ODPOVÍDAT PROVINĚNÍ.

Kamil KOPECKÝ

Pandemie COVID19, s ní spojené uzavření škol a přechod na online výuku se v řadě aspektů negativně podepsala na psychickém zdraví dětí. Obavy o zdraví (své i svých blízkých - rodičů či prarodičů), sociální izolace, negativní informace z médií o množství případů a lockdownu celé země, ale také náročnost online výuky a omezení relaxačních aktivit u řady z žáků způsobila frustraci, nárůst stresu a deprese. To se podepsalo mimo jiného na jejich přístupu k online výuce - po měsících každodenního zírání na obrazovky počítačů je velká část žáků unavena, demotivována, znuděna, touží po rozptýlení a především po tom, až se budou moci setkávat tváří tvář v rámci běžné výuky ve školách (či po škole).

Frustrace dětí, touha po rozptýlení a "vybití" stresu se projevila mimo jiného tím, že se někteří z žáků pokusili (a pokoušejí i v současnosti) narušovat různými způsoby online výuku, upozorňovat na sebe, pobavit ostatní a získat od nich ocenění za dobrý vtípek (prank), který pomohl narušit a rozbít každodenní stereotyp online výuky. Narušení hodin samozřejmě nelibě nesli někteří pedagogové, kteří nevhodné chování žáků ohodnotili kázeňskými tresty. Ne vždy však trest odpovídal provinění žáka... a bohužel bylo chování žáků pedagogy v mnoha případech nesprávně vyhodnoceno jako kyberšikana...

V případě, že žáci narušují hodinu a “zlobí”, např. sdílejí nevhodný obsah (video, fotografie), komunikují bez vyzvání, snaží se pošádřit spolužáky či učitele, zkoušejí, co všechno jim online vzdělávací systémy umožňují a kde všude jsou slabá místa, neznamená to, že by se automaticky dopouštěli kyberšikany.

U kyberšikany dochází k ublížení jiné osobě, k opakování útoku, který je intenzivní a má na oběť prokazatelný dopad. K tomu ve většině případů narušování hodin nedochází - výsledkem nevhodné/nežádoucí činnosti žáků je narušená hodina, nikoli ublížení jiné osobě (učiteli či spolužákům). Výjimku tvoří situace, kdy dojde k nahrání hodiny a nasdílení záznamu do online prostředí s cílem poškodit učitele, zde je již namístě hovořit o kyberšikaně. Za kyberšikanu lze také považovat opakované výhrůžky či vydírání spolužákům či učiteli.

Bohužel mnozí učitelé rozdíl mezi narušováním výuky (ve své podstatě vyrušování v online hodinách) od kyberšikany nerozlišují a mnohé prohřešky řeší neadekvátními tresty.

Počátkem ledna se na nás např. obrátila maminka žákyně 2. stupně ZŠ. Její dcera natočila video z distanční výuky, na kterém se točí a houpe na židli, piluje si u toho nehty a sleduje probíhající online hodinu. Tento záznam pak nasdílela na svůj soukromý profil na sociální síti - s cílem pobavit své diváky. Video neobsahovalo žádné nadávky, urážky, dehonestování, nic podobného, jednoduše šlo o video žačky znuděné a unavené online výukou. O nasdílení se však velmi rychle dozvěděli spolužáci dívky a také pan učitel, který je v pozadí na videu slyšet. Dívka video velmi rychle smazala a panu učiteli se za své chování omluvila (a ten omluvu přijal). Třídní učitelka a ředitelka však toto chování vyhodnotili jako kyberšikanu a udělili dívce ředitelskou důtku (původně dokonce navrhovaly dvojku z chování).

V tomto případě se samozřejmě o kyberšikanu nejedná, nikomu nebylo ublíženo, chování nebylo ani opakované, ani intenzivní. A to, že byl záznam nasdílen na sociální síť automaticky neznamená, že by šlo o kyberšikanu. V tomto případě šlo o narušení online hodiny, srovnatelné s vyrušováním v běžné hodině - s tím rozdílem, že vznikl záznam, který by se mohl šířit internetem. Záznam však

neobsahoval ubližující obsah, naopak nejvíc by mohl ublížit samotné dívce, která byla na záznamu snadno identifikovatelná a mohla by se stát terčem dehonestování či vážnější kyberšikany.

Apelujeme na všechny pedagogy - **rozlišujte mezi chováním, ve kterém jde o běžné zlobení a vyrušování v hodinách, od chování, ve kterém dochází k útoku na jinou osobu - např. kyberšikanu.** Trest by měl vždy odpovídat provinění...

Pro E-Bezpečí
Kamil Kopecký
Univerzita Palackého v Olomouci

P. S. Jak zabezpečit online výuku? Napovíme [zde](#).